

Bohoslužby v Lanškrouně 27.prosince 2015

Lk 2,41-52

Milé sestry, milí bratři, jednou jsme se vrátili s naší nejstarší dcerkou z vycházky a zjistili, že nemá svého oblíbeného plyšového pejska. To bylo slziček. Zejména, když se nepodařilo najít ho ani po znovuabsolvování vycházkové trasy a bylo jasné, že pejsek je nadobro ztracený. Každý z nás si určitě prošel podobnou zkušeností. Nejen děti, ale i my dospělí občas něco ztratíme. Klíče, doklady, kusy oblečení. Někdy se ztratíme i my sami, ztratíme cestu, zabloudíme. A což teprve, když se nám ztratí děti, tak jako Josefovi a Marii.

Zcela jistě bylo chvályhodné, že Ježíše vzali s sebou na pouť do chrámu. Vždyť mu už bylo dvanáct, měl tedy věk, kdy přestával být chlapcem a měl se stávat dospělým mužem. Zejména před tváří Hospodina. Ve třinácti se chlapci stali syny smlouvy a jakoby již sami za sebe žili před Boží tváří. Do té doby za ně zodpovídali rodiče. Takže je nejvyšší čas, aby poznával chrám, poznával jak to chodí při takové pouti do Jeruzaléma. Ovšem cesta zpátky na nás musí působit dost zvláštně. Celý den se o Ježíše nestarají. Jen předpokládají, že někde bude. Vypadá to dost nezodpovědně. Mají s sebou dítě a nějak neřeší, kde je, ani si neověří, že odchází s nimi? Je sice už veliký, ale ne zase tolik, aby zůstal bez dozoru. Každopádně večer mají Josef s Marií dost rušný. A nejen večer. Hledají ho tři dny. Jeruzalém je veliké město a najít v něm dvanáctiletého klučinu opravdu není lehké. Co jim asi tak běželo hlavou? Nač mysleli?

Ztratit dítě je velice nepříjemné. Člověk si klade otázky, jak k tomu mohlo dojít, možná myslí na to, jak bude vypadat jako rodič? Alespoň dnešními očima viděno. Rodiče se mají přece o dítě starat a ne se nechat ukolébat tím, že se nějak zabaví. Dost možná bychom mohli pokračovat dál chrlením různých názorů typu, že tak to potom končí špatně, rodiče nemají na děti čas, ty vlčí. Marie, takový vzor matky, by měla být spíš příkladem starosti než lehkovážnosti. Situaci neulehčí ani možnost, že Ježíš možná neposlechl a prostě místo toho, aby odešel s celou skupinou, zůstal si někde v Jeruzalémě. Avšak situace může být ještě složitější. Ježíš není jen tak obyčejné dítě, Marie i Josef vědí, že jde o Božího Syna. Bůh jim toto dítě svěřil, aby se o něj starali. Jestliže Ježíše ztratili, je to jejich selhání v úkolu, který jim Bůh dal. Jestli se mu něco stalo, tak to může být opravdu velice vážné. Raději ani nemyslet. Ochránili ho před Herodovými vojáky krátce poté, co se narodil. Anděl sám jim přišel na pomoc, jinak by to nezvládli. A nyní stačí nepozornost a všechno může být ztraceno. Kdo by se cítil v takovou chvíli příjemně?

Šance na najít Ježíše moc velká není, ale nevzdávají to. Opět nás může napadnout, že si počínali dost nerozvážně. A potvrzuje to i Ježíšova odpověď. Proč ho nahledali hned v chrámu? Kde jinde se mohl zapomenout? Tam by přeci měli začít. Krásně by se dalo těm rodičům radit, rozebírat, kde všude udělali chyby, když Ježíše nejen zapomněli, ale potom hledali docela dlouhou dobu. A tak bychom mohli uzavřít příběh hledání Ježíše odkazem k tomu, že i Josef s Marií si vybrali svou slabší chvíli, ukázali se být stejně chybujícími jako my. Stačilo málo s ztratili Božího Syna, selhali v úkolu, který jim Bůh dal. Jenže je tento příběh psán skutečně proto, abychom si řekli, že i Josef s Marií dělají chyby ve výchově a tak se my sami nemusíme trápit těmi našimi? Příběh má ještě i jiný rozměr, který nás staví do role těch rodičů Ježíšových, avšak ne nutně jako rodiče.

V příběhu jde o Ježíše. Pravda, ještě to není ten dospělý Ježíš, který káže a uzdravuje, který svými slovy přináší Boží království. Dobrá zpráva, evangelium Boží otevřené náruče, to je však přítomno již v Ježíši samotném, v tom, že přišel. A tak je jedno, jestli je mu dvanáct nebo třicet. Je to Ježíš, Boží Syn, kterému je třeba věnovat pozornost. Nejen pro jeho genialitu, jak se s ním setkali učitelé Zákona v chrámě, ale zkrátka proto, protože k Ježíši patříme. Stejně jako Josef s Marií, i my jsme s ním spojeni poutem, které se nedá přerušit. Ježíš je v nás svým Duchem a měli bychom o něj pečovat, věnovat mu svou pozornost, svůj čas, své síly.

Povedlo se nám najít několik pochybení, kterých se dopustili Josef s Marií, když Ježíše zapomněli v chrámu. Zkusme si ta pochybení přenést do našeho života a popřemýšlet, zda se vlastně nechováme stejným způsobem. Ne jako rodiče vůči svým dětem, ale jako ti, kterým Bůh svěřil Ježíšova Ducha. A cesta do chrámu nám k tomu může docela dobře posloužit, jako pozadí našeho vztahu k Ježíši. Chrám je místo, kde se člověk setkával s Hospodinem. Bylo to místo zaslíbené a oddělené pro tento účel. A můžeme si představit, že v Ježíšově době návštěva takového místa člověku skutečně velice povznášela. V takové situaci se na různé pozemské povinnosti dá lehce zapomenout. Takové chvíle jistě prožíváme i dnes. Nejdeme sice do chrámu v Jeruzalémě, ale setkání s Bohem, mimořádný duchovní zážitek, to je něco, co nemusí být cizí pro naše životy. Naplní nás veliká touha být s Bohem, což je v pořádku, ale někdy na nás takový zážitek může nechat právě nebezpečný pocit, že na naší duchovní cestě všechno dobře funguje a už nemusíme být tolik ostražiti. Josef s Marií na Ježíše v Jeruzalémě zapomněli, protože stavěli na určitém předpokladu – domnívali se, že je někde s příbuznými. Domněnka je ale zrádná věc, je to lidský pohled, který může být klamavý.

A často také bývá, protože domněnka nevychází ani z poznání, ani z víry, ale skutečně jen z mínění, z toho, co si sami myslíme. A tak i pohled na náš život s Bohem může být postaven na domněnce. Domníváme se, že všechno je, jak má být, čteme Bibli, modlíme se, chodíme do kostela.

Domníváme se, že Ježíš je mezi námi, avšak může trvat nějakou dobu, než zjistíme, že tomu tak není, že jsme ze svého života vlastně ztratili.

Ve chvíli, kdy se jen domníváme, že Ježíš je Pán našeho života, ale přestaneme si to ověřovat nad Písmem a v modlitbě, může se skutečně z tohoto života vytratit, aniž bychom to poznali. A

tak se nám může stát to samé, co Josefovi a Marii. Ježíše svou nedůsledností ztratíme. Naše pozornost se upne jinač.

N

emusí to být zrovna pokušení tohoto světa, může to být cokoliv z našeho života, co je jinak dobré. Ale prostě to přehluší náš zájem o Ježíše.

Jako druhou podivnou věc jsme zmínil to, že Ježíše nehledali tam, kde by se mohl ztratit, ale hledali ho nejprve po celém městě. Když si uvědomíme, že Ježíše ztrácíme, co uděláme? Kde a jak ho začneme hledat? Nezvítězí i u nás spíše takové hledání všude možně, než jasná cesta tam, kde je jasné, že přebývá? Kde to vlastně je a jak se tam dostaneme? Jak najdeme Ježíše, když se nám ztratí?

Můžeme to samozřejmě zkusit ze svých sil, pokusit se zase normálně fungovat jakoby se nic nestalo. Ale moc to nepomůže. Často si člověk řekne, že začne znovu číst Bibli, chodit do kostela a bude se modlit, ale to je právě to špatně zorganizované hledání. Ježíš svým rodičům říká, že je tam, kde jde o věc jeho Otce. Dnes je na jeho pravici, je Pánem, ke kterému přicházíme v pokorě, s pokáním. Cesta opětovného nalezení Ježíše vede přes pokání, vyznání svých vin, přes touhu po odpuštění, protože tím, že jsme dopustili jeho ztrátu, tím jsme se proti němu provinili.

Příběh Ježíše v chrámě těsně před hranicí jeho dospělosti, je velice výmluvným svědectvím toho, že snadno může mezi ním a námi dojít k nedorozumění, nepochopení jeho cest, můžeme Ježíše ztratit. Stane se to tehdy, když v něm vidíme někoho jiného, než skutečně je. Jeho rodiče v něm viděli dítě, které si chce hrát, které bude možná pař z toho, co kolem vidí, které si bezstarostně bude lítat s kamarády ze skupiny poutníků a tak i s ním přijde domů. Nenapadlo je, že bude mít zcela jiné zájmy, že spíše bude v chrámu hledat odpovědi na otázky po Bohu, jeho Otci. Koho v Ježíši vidíme my? Je to otázka důležitá právě v tento vánoční čas. Víťame jej jako malé dítě, jako toho, který potřebuje ochranu a péči. Je nám blízký. Jenže on přece nepřichází do našeho světa, aby nám byl jen blízký. Přichází nás pozvat ke svému nebeskému Otci, přichází se nás ujmout a vést nás cestou svého života.

Proto bychom se neměli domnívat, kým Ježíš je, ale měli bychom ho stále hledat. I když je s námi, i když je blízko, stále se ho musíme ptát na jeho cestu. Jen tak se ubráníme tomu, abychom při nějakých milnících svého života zjistili, že Ježíš v tom životě vlastně vůbec není.

Ježíš se nám může ztratit, mnohem důležitější je ale poznání, že se zase dá nalézt. Když člověk hledá, Ježíše najde. Hledejme tedy nikoliv malé dítě, ale velkého krále, kterého nemáme ve svých rukou, ale který nás drží ve své náruči a chrání před zlobou tohoto světa. V něm pak smíme najít, co jsme již dávno ztratili a marně hledali na svých cestách. V něm nacházíme skutečný pokoj pro naše dny a také ono potřebné štěstí, které si v těchto dnech do života přejeme.

Pane Ježíši, někdy se nám ztrácíš. Ne proto, že bys odešel, ale protože na tebe zapomínáme jako na svého Pána. Dej? Ať cestu za tebou jako svým králem vždy znovu umíme nalézat a s ní i náš život.

Amen.